

Repolainen 105

Jäsentiedote 1/2024

www.repola-seura.net

Repolainen

Repola-seura ry:n jäsenlehti
Numero 105, 1/2024, maaliskuu

Numeron 106 aineisto lähetettävä päätoimittajalle 30.4.2024 mennessä

Päätoimittaja Lea Tserni-Puittinen

leatserni@gmail.com

puh. 050 520 4121

Kylänlahdentie 24, 81810 Jamali

Toimituskunta

Repola-seuran hallitus

Repola-seura ry

Hallituksen ja toimihenkilöiden yhteystiedot ovat takakannen etusivulla. Seuran nettisivut ovat osoitteessa www.repola-seura.net, josta löytyy myös vanhoja Repolaisen numeroita.

Jäsenhakemukset ja osoitteenmuutokset

Jäsensihteeri Päivi Kiiskinen, Kiehiskuja 3, 80140 Joensuu,
gsm 050 511 6580, paivi.kiiskinen1@gmail.com

Vuosijäsenmaksu 30 e, kannatusjäsenmaksu 100 e, maksutilanne näkyy osoitetarrassa. Vuosijäsenmaksu maksetaan maaliskuun vuosikokouksen jälkeen toukokuun Repolaisen ohjeiden mukaan. Repolaisen takakannen osoitetarrassa oleva viitenumero mainiten.

Seuran pankkitili: Op Polvijärvi, FI05 5354 0420 0466 26

Painopaikka: Kirjapaino PR-Offset, Joensuu

Kansikuva: Repolan eläjä Zinaida Lebedeva sai vieraita pihamaalleen toukokuussa 2016. Repola-seuran entinen puheenjohtaja Tuula Kilpeläinen jututtaa Zinaida-serkkuaan ja silloinen puheenjohtaja Pertti Rannikko kuuntelee serkusten tarinointia. Zinaidan kuulumisia lisää tässä lehdessä sivulla 5 (kuva Lea Tserni-Puittinen)

Repola-seuran toiminnan jatko

Repola-seuran tarkoituksena on toimia Repolasta, sen historiasta ja kulttuurista kiinnostuneiden henkilöiden yhdyssiteenä sekä vaalia Repolan seudun kulttuuria ja perinnettä. Tätä tarkoitusta on toteutettu myös toimimalla yhteistyössä repolalaisen ja karjalaisen perinteen edistämistä toteuttavien järjestöjen ja yhteisöjen kanssa. On järjestetty tilaisuuksia, tapaamisia ja monenlaisia matkoja paikan päälle Repolaan. On julkaistu kirjoja, sekä säännöllisesti Repolainen-jäsenlehteä ja tehty repolalaisen kansanperinteen ja kulttuurin tutkimusta, ylläpitoa ja elvyttämistä. Repola-seura on auttanut jäseniään saamaan yhteyksiä sukulaisiin ja muihin tahoihin Karjalan Tasavallassa.

Yhdistyksen toiminta on viime vuosina vähentynyt monella tavalla. Repolan matkoja ei ole voitu tehdä muuttuneessa maailman tilanteessa. Yhdistyksen jäsenmäärä on viime vuosina pienentynyt. Ajoittain riittävän jäsenmäärään saaminen yhdistyksen hallitukseen on ollut haaste. Myös yleisenä ilmiönä on yhdistys-muotoisen toiminnan hiipuminen koko yhteiskunnassa. Monesti yhdistyksen jäsenyys loppuu ikääntymiseen liittyen, kun toimintakyky käy heikoksi tai elämä päättyy. Jäsenistön vähentyessä ja postituskulujen kohotessa talous on ollut viimevuosi-

na alijäämäinen. Kirjoista aiemmin saadut myyntitulot kattavat alijäämää, mutta lähivuosina, ilman uusia tuloja varat loppuvat. Edellinen kirja ilmestyi seitsemän vuotta sitten, uusia kirjoja ei ole suunnitellu. Repolainen-lehti on kuitenkin toistaiseksi vielä saatu toimitettua säännöllisenä, kiinnostavana ja laadukkaana.

Tulevaa toimintaa suunniteltaessa nykyinen yhdistyksen hallitus ja aikanaan myös aiempi hallitus on käynyt keskustelua yhdistystoiminnan jatkosta. Toiminnan hiipussa toiveena on toiminnan tarkoituksen toteutuminen jollakin tavalla, jos yhdistyksenä siihen ei jatkossa olisi enää resursseja. Repolainen-lehtien sähköinen arkistointi ja saatavuuden ylläpitäminen olisi syytä saada jonkun resursseiltaan riittävän toimijan tukemaksi tai ylläpitämäksi. Nykyinen Repolainen-lehden arkistointi vanhenevalla nettisivustolla ei ole ajanmukainen ja kestävä tapa. Yhteydenpito on sähköisen viestinnän ja muutenkin muuttuneessa maailmassa toisenlaista, kuin yhdistystä lähes 40 vuotta sitten perustettaessa. Tiedon, toiminnan ja henkilöiden saavuttaminen on olennaisesti helpompaa ja hakujen tekeminen tuottaa tuloksia useimmissa tapauksissa jokaisen tekemänä, ilman tarvetta yhteisölle.

Hallituksen vuosikokoukselle esittämässä toimintasuunnitelmasa ehdotetaan:

”Toiminnan supistuessa hallitus selvittää mahdollisuuksia ja vaihtoehtoja yhteistyöstä toisten yhdistysten kanssa tai yhdistyksen lopettamisesta.” Tarkoitus on tulevaisuudessa selvittää, miten toiminnan tarkoitus voisi tulevaisuudessa toteutua mahdollisimman hyvin. Jos omat resurssit eivät riitä, voisiko jostain saada lisäresurssia yhteistyön kautta tai voisiko toiminnan tarkoitus toteutua jonkun toisen toimijan toiminnan osana. Toiminnan hallitseman hiipuminen ja lakkaaminen sattumanvaraisesti joskus tulevaisuudessa ei vaikuta mielekkäältä vaihtoehdolta.

Jos vuosikokous hyväksyy esitetyn toimintasuunnitelman ja mahdollinen lakkauttaminen tulisi tulleille hallituksille selvitettäväksi, olisi asia käsiteltävänä aikaisintaan vuosikokouksessa 2025 ja uudestaan 2026, joten ennalta arvaamattomuutta ei pitäisi olla tulossa tässä asiassa.

Tulevan 2024 vuosikokouksen kutsu on tässä lehdessä. Tervetuloa vuosikokoukseen ja KIITOS kaikille jäsenillemme, yhteistyötahoille ja lehtemme lukijoille mielenkiinnostanne Repolaa ja toimintaamme kohtaan.

Terveisin

Antti Pottonen, puheenjohtaja

Haukkasuaren kylässä pidettiin viimekin kesänä kesäkoulu, jossa entisöitiin, rakennettiin ja opeteltiin vanhoja karjalaisia työtapoja. Seuramme puheenjohtaja Antti Pottonen vieraili tapahtumassa ja kiipesi Haukkasaaren uuteen tuulimyllyyn (kuva Konstantin Petrov, Gafostrovien kylä /Haukkasaaren perintö VKontakte-sivusto)

Lapsien ruatona oli auttua hoitamah lehmie, kanoja ta toisie kotielukkoja

”Mintäh on mukava paissa karjalakši vanhempien ihmisien kera? Hyö käytetäh mukavua pakinantapua, kummaista käytettih heijän kyläššä, heijän šuušša kieli on elävä ta še on kaunis. Hyö kerrotah omašta elämäštä šemmoista, mitä nyt on vaikie kuvitella.” Näin aloittaa kertomuksensa Repolan matkastaan toimittaja Uljana Tikkanen Oma mualehdessä 7.12.2023. Tässä otteita artikkelista Repolaisen lukijoille.

Männyön vuuvven kešällä mie matkuššin Repol’ah, še oli ensimmäini ta täh šuaten ainut matka šinne. Olin Repol’ašša vain yhen päivän ta šen aikana piti rutttoh pakautella kaikki kylän eläjät, kumpaset paisah vielä karjalakši. Tässä paissah **Zinaida Pavlovna Lebedeva** (o.š. Konstantinova) Repolasta:

- Olen Šuarenpiän kylästä, mi oli Roukkulan järven rannalla. Še on Omelien kylästä 24 kilometrie pohjoseh. Mie olen šyntyn Repol’ašša, ka tuatto oli opaštaja ta hänet työnnettih ruatamah Šuarenpiäh. Hiän oli nuori, vain 18 vuotta ta muamo oli nuori, 17 vuotta, kun 1938 vuotena mie olen šyntyn.

- Šielä elimä kakši vuotta, a šiitä šota alko ta meijät lähetettih evakkoh Kirovin alovehella, missä ensimmäistä kertua kuulima venäjän kieltä.

Roukkulan järvi on yksi šuurimmista Vuoksajoven vesistöön kuulujista järvilöistä Lieksajärven, Torasjärven ta Tuulijärven rinnalla. Roukkulan ta Lieksajärven

rannoilla šeisottih šuurimmat kylät, šentäh kun niijen kautti kulki vesireitti. Šuarenpiä-kylä kuin Repol’aki oltih Repol’an pokostan šuurimmista, vähintäin 11-12 taluo šielä aina oli vuuvvešta 1679 alkuhan, kun Repol’an pogostan kylistä ta väeštöštä ruvettih keryämäh tietoja.

Zinaida Pavlovna muistau šovanjälkistä kyla, kunne hiän myöšty ämmön ta muamon kera vuottamah tuattuo šovašta.

- Ennein kylä oli šuuri, oli 20 taluo ta meijänki talo oli šuuri. Šovan jälkeh myö myöštymä Šuarenpiäh. Aikuhiset ruattih kolhosissa, šielä piettih lehmie ta heposie, kašvatettih potakkua.

- Ämmö autto pienien lapsien kera ta kalašti. Hiän oli hyvä kalaštaja: kešällä venehellä, talvela šukšilla kävi kalalla. Oštamah hänen pyytämyä kalua tultih ni Repol’an eläjät. Mie niise hyvin muissan, kuin ämmö risti šilmät joka huomeneš ta luki malittojen šanat oprasan ieššä, kumpani nyt

šäilyy čikolla, mie tahtosin, jotta hiän antais šen miula, ka hiän ei anna.

Oliko kyläššä kirikkö tahi časoun'a, Zinaida ei muissa. Istori-jallisien tietojen mukah 1920 vuosi-na Repol'an, Šuarenpiän ta Rouk-kulan kiriköt oltih lakkautettu ta uško oli kielletty.

- Kun tuatto myöšty kotih hä-net työnnettih ruatamah Repol'ah. Vuotena 1947 mie mänin kouluh, a hiän oli koulun johtajana. Koulu oli šuuri, yli 50 henkie, šentäh kun šiih tuli opaštumah lapšet lähikylistä.

- Kaikki lapšet, ket käyti kou-

luh jo paistih venäjäkši. Koulušša šilloin opaššuttih kaheksan luok-kua ta viimesen luokan mie lo-petin Rukajärveššä, kunne tuatto šiirrettih ruatamah tuomariksi, sa-noo Zinaida Pavlovna.

A mitä lapšen piti ruatua ennen ta mitein hyö leikittih

-Lapšien ruatona oli auttua hoi-tamah lehmie, kanoja ta toisie kotielukkoja. Kešällä kaikin käy-tih varuštamah heinyä lehmillä. Lapšien niise piti riipie lehtijä ta luatie kerppuja, ne pantih kui-

vuamah tanhuoh.

- Myö rikeneh ajoma venehellä meččäh, šielä keräsimä mussikkua ta voitelima ičellä nävöt mussikal-la. Muššat olima ta pölättimä toi-ni toista. Kotih tulemma, ämmö kyšyy, a missäpä marjat ollah, a šielä aštiešša vain vähän marjua on...

- Toisena huvitukšena oli hyppie ropivon yličči. Konša kalaštamah kävimä, tytöt oltih yheššä vene-heššä, pojat toisešša. Kalaštima ta tulima rannalla, šielä šytyttimä ro-pivon. Ämmö aina mejjän kera kävi ta keitti kalarokkua, paisto kalua kuni myö repimä lehtijä, a šiitä myö hyppäsimä.

- Šovan jälkeh monet kalaššettih ta tuatto kerran tappo kontien. Kačomma, jotta hiän myöštyy ko-tih venehellä, a hänen kera vielä ken lienöy istuu, a še ei ole mieš vain tapettu kontie. En muissa, moušot šöimä lihua šiitä, šaneelee Zinaida Pavlovna.

Mitä koškou ruokua, ni kuin kaikilla karjalaisilla kala, potakka ta nakris oli tavallisenä ruokana, a kun oli lehmä, ni oliko maituo ta rahkua. Koissa paissetti šankija potakan kera, kalittoja šuuriman kera, mussikašta ta puolašta ta rahkašta piiraita oliko, ämmöt pais-setti kalakukkoja lahnašta ta hau-vista, šiijašta ta mijehešta.

Koulun jälken nuori Zina tahto ruatua lääkärinä ta ajo Belomors-kih šuorittamah tutkintoja. Tut-kinnot šuoritti pahoin ta ei piäššyn

opaštumah, tuli kotih ta rupesi ruatamah lapšien kojissa ta šiitä Repol'ah tuli niise lapšien kojissa ruatamah.

Ruatovuosina Zinaida harrašti laulamista enšin Rukajärveššä, šiitä Repol'ašša.

Rukajärveššä ta Repol'ašša Zinaida kävi kuorošša. Rukajärveššä oli šuuri kuoro, varmašti 35 henkie ta laulut oltih venäjäkši. Repol'aššaki oli kuoro, kunne Zinaida Pavlov-na tuli laulamah, kun šiirty elä-mäh Repol'ah. Kuoron johtajana oli Aleksei Nikolajevič Lazarev, hiänki šoitti hanurilla. Kuoro lau-lo joka pruasniekašša omašša ta nuapurikylissä, ajo esityšmatoilla Kižin šuarella kešäpruasniekkah šekä kävi Petroskoissa ta Šuomešša. Laulajie lämpimäšti otettih vaštah.

- Miun lempilauluna oli "Kal-livolla kukkie kašvo" karjalakši ta Lieksa-laulu venäjäkši. Ka ei ole nyt kenen kera niitä lauluja laulua ta šanat ruttoh unohutah. Piti nuo-rempie opaštua, ka hyö ei tahottu. Ken nyt niitä lauluja rupieu laula-mah, pahekšui Zinaida Pavlovna.

Teksti alkuaan: Uljana Tikkanen Omamedia.ru / lyhentänyt Lea Tserni-Puittinen

Zinaida Lebedeva kesällä 2014 (kuva Lea Tserni-Puittinen)

Pakolaistytöstä Piukkalan emännäksi

Äitini Anna Säkkinen (os. Zerni, 1915–2006) ei unohtanut juuriaan ja kokemaansa. Hän korosti sitä, että ”Tärkeintä on suvaitsevaisuus ihmisten kesken”. Äidin opit ovat elämän eri vaiheissa olleet kullannarvoisia. Seuraavassa kuvausta hänen taipaleestaan Suomessa ja mukana on myös joitakin henkilökohtaisia muistoja.

Repolan Tuulivaarasta muutti pakolaiseksi Suomeen 3.1.1922–7.4.1922 välisenä aikana useita perheitä. Anna Säkkinen äiti, Maria Zerni oli muuttaessaan n. 45-vuotias, ja Anna n. 7-vuotias. (lähde: Pielisjärven nimismiehen arkisto, Joensuu maakunta-arkisto). Maria oli lähtöisin Lusmasta, Vassilei Konstantinoffin tytär. Lähtö kotoa Tuulivaaran alakylästä on ollut nopeaa, pelon siivittämää.

Maria perheineen jäi asumaan mökkiin Nurmijärvelle Lieksa-Pielisjärven itäkylään. Perheen isä, Juho Tsernijeff, kutsumanimeltään ”Pitkä-Iivana”, menehtyi kurkkutuberkuloosiin samana vuonna ja Maria-äiti jäi yksin kolmen alaikäisen lapsen (Anna, Olga, Santeri) kanssa. Vanhemmat lapsista (Jussi, Pekka, Risto) tulivat kuukausien kuluttua Suomeen.

Zernin perheen vanhimmat pojat saivat työpaikat Kemistä puutarayhtiöstä ja jonkin ajan kuluttua koko perhe muutti sinne. Annan sukulaiset asettautuivatkin pääosin Kemiin; Airi ja Risto Zerni ja tyttärensä Kirsti (myöh. Alminojä), Olga

ja Pekka Mustonen (ent. Zerni) sekä heidän lapsensa Inkeri (myöh. Pesonen), Pekka, Markku, Pirkko ja Sirkka (myöh. Lahdenkauppi).

Veljistä Jussi eli Juho Zerni ja Santeri Tserni siirtyivät jatkosodan jälkeen Ruotsiin. Riittävän etäälle Venäjän rajasta. Santeri asui Luulajassa ja Jussi Grythytanissa. Anna asettautui Pudasjärvelle ja myös Olga (myöh. Raita) muutti lopulta Pudasjärvelle kotiin.

Nuoren Annan elämänvaiheista

Anna kävi kansakoulua Nurmijärvellä. 17-vuotiaana Anna sai Limingan emäntäkoulusta opiskelupaikan. Taloudellisesti opiskelu oli mahdollista Itä-Karjalan komitean myöntämän opiskelustipendin turvin (Iijokiseutu 1995). Olen pohjittanut sitä, mistä tämä nuori juuriltaan revitty on saanut sisukkuutensa ja tahdon tulevaisuuden rakentamiseen. Olisiko mukana karjalaista positiivisuutta, joka on auttanut selviämään vaikeista tilanteista. Iloisuutta unohtamatta. Olennaista oli myös stipendi, joka mahdollisti

opiskelun.

Myöhemmin Anna kävi Kangasalan kotitalousopiston neuvotalinjan. Neuvojana ensimmäinen työpaikka oli Laatokan-Karjalan Marttapiiriliitto, joka palkkasi hänet Korpiselän maatalousneuvojaksi keväällä 1939 (Anna oli tuolloin 24-vuotias).

Neuvojan työssä kouliintuneet määrättiin muonittajiksi talvisodan syttyessä liikekannallepanon yhteydessä, ja Anna siirtyi Ristinsalmelle lähelle Tolvajärveä. Sodan aikana

Anna teki työtä myös kaatuneiden kokoamiskeskuksessa. (Iijokiseutu 1995)

Evakossa ollessaan Jyväskylässä Anna löysi työnantajansa Laatokan-Karjalan Marttapiiriliiton kautta. Siellä häntä kehoitettiin tiedustelemaan töitä Oulun Talousseuralta, joka palkkasikin hänet vappuna 1940 nuorten parissa tehtävään maatalouskerhotyöhön Pudasjärvelle. Pudasjärvellä Anna löysi tulevan aviomiehensä Reino Säkkinen.

Zernin perheen nuorimmat sisarukset Santeri, Risto ja Anna (kuva Maire Mäen sukualbumi)

Anna Juhontytär Zerni vihittiin avioon Reino Johannes Säkkinen (2.2.1911 – 21.8.1974) kanssa 1942. Heillä on 4 tytärtä, joista olen nuorin.

Talkootyötä, työtä ja opettamista

Anna toimi neuvojana Pudasjärvellä 1940–1948. Sota-aikana vaikeutui elintarviketilanne huomattavasti ja kerhotyössä tärkeä voimavara olivat lapset ja nuoret, joille

Maria Zerni Lieksassa Valokuvaamo Apellin valokuvaamossa 1922. Kuvauspaikan tunnistaa maton kuvioinnista ja taustasta (kuva Maire Mäen sukualbumi)

oli lastattu sotatehtävissä olleiden miesten ja naisten töistä merkittävä osuus. Tuolloin syntyi valtakunnallinen ns. ”Nuorten talkoot” -ohjelma, joka teki vapaaehtoistalkootyötä monilla aloilla.

Maatalouskerhojärjestöllä oli tuolloin valmis organisaatio, joka kantoi varsinaisen tehtävänsä ohella vastuun talkoiden onnistumisesta. Työtehtävät olivat moninaisia: autettiin sadonkorjuussa viljapelloilla, perunannostossa, heinäkorjuussa, halonteossa.

Yhtenä esimerkkinä työstä on seuraava: *”niinpä neuvoja Anni Säkkinen niittotaitoisena ehti niittää monella pellolla. Kerholapset tulivat perässä ja ottivat niitokset lyhteille ja sitoivat ne. Tässä auttamistyössä pyrittiin huomioimaan erityisesti kaatuneiden ja invalidien perheitä.”* (Sankala: Pudasjärven 4H-yhdistyksen historiikki 1929–1990)

Pudasjärvi voitti tuolloisen talokkilpailun. Tästä lankesi ansio nimenomaan kerhoneuvojille ja kerholaisille. Anna kertoi, että neuvojan työ alkuaikoina sota-aikana ja sen jälkeenkin oli rankkaa. Pyhätkin menivät usein kokous- ja esitelmämatkoilla, koska vapaapäiviä ei tunnettu. Tunnettu ei myöskään ns. ”tossu”- tai kilometrirahojia. Neuvoja ajoi pyörällä, käveli ja hiihti, usein umpinaisia hevosteitä – säistä riippumatta. Lopulta neuvoijille korvattiin jotain polkupyörästä (emt). Annan fyysinen kunto

olikin omaa luokkaansa, johtuen ilmeisesti neuvojan aikana hankitusta peruskunnosta.

Kurssien ja syysjuhlien järjestämisessä tarvikkeet hankittiin tuolloin keräyksillä. Yhtenä mukavana esimerkkinä Pudasjärven kunnan Hetekylän syysjuhla, johon määrättiin jokainen kerholainen tuomaan 15 perunaa. Sitten juhlassa pidettiin perunankuorimiskilpailu.

Kurssipäivillä opeteltiin tekemään mm. kastikkeita ja sieniruokia (emt.).

Anna on itse kertonut neuvojan työstä seuraavaa: *”Istutimme marjapensaita, keräsimme talkoilla puolukoita, ajelin Amerikasta saatu avustussokeri pyöräntarakalla hylontekokurssilla eri kylillä.”*

Muistissani ovat myös kertomukset siemenperunoiden viemisistä kylille. Koska ruuasta oli pulaa, neuvojan tehtävänä oli vakuuttaa kyläläisiä siitä, että perunat kannattaa laittaa kasvamaan maahan, eikä syödä välittömästi. Mielienkiintoinen esimerkki on myös se, että hautausmaalla käytettiin kukkana raparperiä. Neuvojan tehtäväksi jäi tiedon välittäminen siitä, että raparperia voi hyödyntää myös ruuan valmistuksessa.

Anna toimi myös myyjänä Rajamaan kaupassa Pudasjärvellä. Hän toimi useaan otteeseen kotitalousopettajana pudasjärvisille nuorille. Asuntolatoimintakin tuli hänelle tutuksi 1970-luvun loppupuolella,

jolloin hän toimi Rimminkankaan oppilasasuntolassa.

Harrastuksista

Anna toimi Sotainvalidien Pudasjärven osaston Naisjaoston (perustettu 1953) puheenjohtajana 1959–1969 ja 1973–1990). Hän sai liiton suuren ansiomerkin vuonna 1983.

Jaosto laittoi vuosittain joulupaketteja sotainvalidien perheille. Paketeissa oli niin elintarvikkeita (riisiä, kahvia, sokeria yms.) kuin myös teksteilejä. Myös me lapset olimme mukana näissä tapahtu-

Anna Säkkinen (os. Zerni) 70-vuotispäivänään Piukkalassa Pudasjärvellä (kuva Maire Mäki)

missa. Varat paketteihin kerättiin talkootyöllä. Yhtenä keräysmuotona olivat ruokamyynnit markkinoilla (esim. verilätyt, hernekeitto yms.), ja tuotteita valmistettiin usein meillä kotona, Piukkalassa. Piukkalassa järjestettiin myös so-
tainvalidien syyskeräysten aikana varusmiehille ruuat ja kahvit, jotta keräys hoituisi hyvin.

Kankaankutominen oli Annan harrastuksena aina. Kauniit tekstiilit ja niissä käytetty luovuus oli varmastikin eräänlainen ”henkireikä” arjen keskellä. Hän kutoi raanuja, mattoja, liinoja, verhoja, kangasta (esim. kastemekko, feresi-kankaat), huiveja jne. Anna sai Pudasjärven maatalousnäyttelyssä 1. palkinnon räsymattosarjassa. Vielä Oulussa 2000-luvun taitteessa asuessaan hän kävi kutomassa Neuvonta-
asemalla liinoja ja mattoja.

Anna oli kymmenissä pidoissa pitoemäntänä. Hän huolehti niin hää- kuin hautajais-kin ammattitaidolla. Tarjolla oli nykyisin niin haluttua lähiruokaa; esimerkiksi lihakeitto tai karjalanpaisti, poronliha- ja lohileivät, marjakiisselit. Karjalainen runsas pitopöytäperinne on tullut meille tyttärille hyvin tutuksi.

Lopuksi

Viime syksynä ilmestyi ”Annikin sota ja rauha” Satu Saarisen teos, jossa kuvataan kemiläisen kontto-

ristin ja saksalaisen sotilaan rakkaustarinaa. Lukiessani kirjaa jäin pohtimaan äidin suvun vaiheita Kemissä, josta minulla ei valitettavasti ole paljon tietoa. Monista asioista on pelon vuoksi vaiettu ja niinpä tiedon murusia on haastavaa kerätä. Saarisen kirjan saatesanoissa koskettavaa on toteamus ”Kaikesta jää jälki”. Minun tietoni Zernin suvun Kemin ajan alkuvaiheesta ja myös Santerin ja Jussin Ruotsiin asettautumisesta ovat hyvin vaatimattomia. Jospa saisimme lukea näistä asioista toisessa artikkelissa. Mielenkiintoista olisi tietää enemmänkin tuosta ajasta.

Toinen teos, joka ilmestyi syksyllä, Juha Hagelbergin (toim.) ”Elämää kotirintamalla”, jossa kuvataan koskettavasti Pudasjärven alueen elämää vuosina 1939–1945. Yhtenä kuvauksen kohteena on Pudasjärven Sotainvalidit ry:n Naisjaoston toiminta. Teoksen motto: ”Päivät otettiin sellaisena kuin ne saatiin”, kuvastaa hyvin myös pakolaistaisen Annan elämää. Sisukkuutta ja iloista elämänasennetta unohtamatta.

FT Maire Mäki (mairemaki@gmail.com)

**Anna Säkkinen nuorin tytär
Oulu**

Talven tuiskahduksia

Aika rientää vauhdilla eteenpäin, vasta oli kesä ja syksy. Valon määrä lisääntyy ja päivä pitenee. Kuitenkin, vaikka perusluonne olisi kuinka valoisa tahansa, pimeän talven aikana ajatukset kääntyvät väkisin nykyisen maailmanmenon synkkiin tapahtumiin.

Välillä tulee selailtua seuramme vanhempia jäsenjulkaisuja ja kertomuksia Repolan historiaan liittyvistä tapahtumista. Nykyisen Venäjän päättäjien uhoaminen vanhojen, tsaarin aikaisten alueiden liittämiseksi Venäjään, tuntuu nykyaikana käsittämättömältä ajatukselta. Vaikka kyseessä olisikin poliittinen sanahelinä, on siihen suhtauduttava vakavasti. Vallanhiimon sokaisemat henkilöt, joilla on valtavan suuret asevoimat ja organisaatiot määräysvallassaan, voivat tehdä myös vääriä ja peruuttamattomia päätöksiä.

Tasan sata vuotta on siitä, kun silloinen Venäjä lupasi armahduksen vallankumouksen mainingeissa maasta lähteneille pakolaisille. Tuhansia pakolaisia palasi perheittensä ja sukunsa luokse omaisuuksiansa kera. Pidettiinkö annetut lupaukset? Ei pidetty. Jo hyvin nopeasti tuli viestejä myös Suomeen jääneitten pakolaisten tietoon, että takaisin palanneitten omaisuus oli takavarikoitu ja henkilöt viety

työleireille tai tapettu. Vähäisetkin rikkeet tulivat vallankäyttäjien tietoon ja kohtalo oli silloin sinetöity. Mielivaltainen vallankäyttö rehoitti ja kansa kärsi.

Kun on tietoinen vanhasta maan tavasta, näyttää nykyinen vallankäyttö palaavan entiseen aikaan. Kolmenkymmenen vuoden aikana elänyt toivo paremmasta on hiipunut. Onko tulossa takaisin myös 1930-luvun toimintatavat? Jos on, niin maassamme olevien Venäjän kansalaisten pitäisi olla huolissaan siitä, mitä tapahtuu omaisille ja sukulaisille Venäjällä. Tavallisten ihmisten toimeentulo, opetus, terveydenhuolto, sananvapaus yms heikkenee jatkuvasti. Raja-alueen asutus vähenee ja kylät tyhjenevät. Neuvostoaikainen vastaus olosuhteista kyselleille ”Ei voi valittaa” saa taas vanhan merkityksen. Tätäkö me haluamme? Ei todellakaan!

Meillä Suomessa pidettiin äskettäin presidentinvaalit. Ehdokkaita 5,5 miljoonan asukkaan maassa oli aluksi yhdeksän. Venäjällä on myös vaalit tulossa, mutta kuinka monta ehdokasta on yli 140 miljoonan asukkaan maassa? Vaalin tulos on etukäteen tiedossa ja jopa kerrottu äänestysprosenttia myöten. Demokratiaa ei länsimaaisessa merkityksessä ole. Nykyaikainen tiedonkulku ylittää myös keskus-

vallan kontrolloiman tiedotuksen rajat. Olen aikaisemminkin kirjoittanut muutoksen alkamisesta, muutos alkaa kansasta, niin kuin se alkoi 1900-luvun alkupuolellakin. Toivon kaikille vuosikymmenien

aikana saamilleni ystäville voimia ja kestävyyttä alkaneeseen vuoteen.

Ville Pänttönen,
talven tuiskahtelija Joensuusta

Tietoja Repolan väestöstä 1900-luvun alkukymmeninä

Vuonna 1914 Aunuksen kuvernementin tilastollisen komitean toimesta oli kerätty väestöllisiä tietoja, jotka on tallennettu Karjalan tasavallan arkistoon nimellä ”Tiedonannot Aunuksen kuvernementin väestön lukumäärästä kihlakunnittain ja kunnittain 29.01.1914 – 14.03.1914”.

Tämä asiakirja sisältää tietoja myös Repolan kunnan osalta. Repolalaisia oli laskettu ja luokiteltu tuolloin seuraaviin väestöryhmiin:

Aatelissäätty 2 miestä / 1 nainen

Pappisäätty 8 miestä / 9 naista

Kunniakansalaiset 1 mies

Valtion talonpojat 1259 miestä / 1214 naista

Sotilashenkilöt 50 miestä, heistä 47 olivat reservissä

Suomalaiset (Finlandcy) 28 miestä / 12 naista

Yhteensä 1344 miestä / 1236 naista, yhteensä 2580

Karjalaisia oli koko väestöstä 2515

Volostin vanhin (starshina) oli A.Kornilov. Kunnan kirjuri J.Eremejev

Väestölliset tiedot vuodelta 1914 ovat arvokkaita, koska ne antavat kuvan Repolan väestön tilasta juuri ennen alkavaa ensimmäistä maailmansotaa ja sen jälkeisestä myllerryksestä. Vuoden 1914 tiedot on syytä vertailla sekä vuoden 1905 tilaston kanssa että 1920-1930 luvulla Neuvosto-Karjalassa suoritettujen väestönlaskujen kanssa.

Vuonna 1905 Repolan alueella asui yhteensä 2116 ihmistä, joista 2088 oli luokiteltu talonpojiksi. Vertailemalla väestöllisiä tietoja vuosien 1905 ja 1914 kesken voidaan nähdä, että Repolassa tapahtui merkittävä väestöllinen kehitys ja sen väestö kasvoi yli 20 prosenttia.

Vuonna 1926 Repolan alueella asui 2148 ihmistä, niistä karjalaisia oli 2004.

Vuonna 1933 Repolassa asui 2524, karjalaisia 2204.

Vuoden 1914 väestöllisen tilaston perusteella voidaan todeta, että tuolloin Repolan väestön tila oli varsin elinvoimainen ja määrä huipussaan.

Sergei Morozov

Repola-seura r.y.

Tuloslaskelma 1.1.2023 - 31.12.2023			2 022
Varsinainen toiminta			
Vuosijäsenmaksut	1 884,00	2 045,00	
Ainaisjäsenmaksut	-00	400,00	
Tukimaksut jäseniltä	200,00	-00	
Jäsen- ja tukimaksut yht.		2 084,00	2 445,00
Kirjanmyyntitulot	140,00	330,00	
Kirjojen postitusmaksut	17,60	-8,00	
Jäsenlehden painatus	-1 744,40	-1 286,10	
Jäsenlehden postitus	-1 239,75	-1 236,90	
Jäsenlehden kulut yht,		-2 984,15	-2 523,00
Kokouskulut	-13,13	-7,84	
Pankkikulut	-48,46	-48,50	
Muut kulut	-102,00	-141,89	
Varaston arvон muutos	-00	-300,00	
Tilikauden tulos	-906,14	-254,23	
Tase 31.12.23			2 022
Vastaavaa			
Pankkitili Polvijärven Op	5 908,83	6 814,97	
Vaihto-omaisuus	-00	-00	
Yhteensä	5 908,83	6 814,97	
Vastattavaa			
Oma pääoma 1.1.	6 814,97	7 069,20	
Tilikauden tulos	-906,14	-254,23	
Oma pääoma 31.12.	5 908,83	6 814,97	
Yhteensä	5 908,83	6 814,97	

Repola-seura ry:n vuosikertomus toimintakaudelta 2023

Repola-seuran toimintakausi oli edellisvuosista poikkeava, ryhmämatkoja ei tehty ja raja-asemat sulkeutuivat loppuvuodesta. Puheenjohtaja Antti Pottonen teki yksinään kesämatkan Repolaan ja vei sinne kuulumiset Repola-seuran toiminnasta lehtilahjoituksen muodossa.

Vuosikokous pidettiin Joensuussa 25.3.2023, läsnä oli 7 yhdistyksen jäsentä ja yksi perheenjäsen.

Yhdistyksen jäsenmäärä on ollut edelleen lievästi laskusuunnassa, joitakin kuolleita ja jäsenmaksunsa maksamatta jättäneitä vuosijäseniä on poistettu jäsenrekisteristä.

Hallitus

Repola-seuran hallituksessa toimivat Antti Pottonen (pj), jäsenenä Ville Pönttönen (varapj), Valentina Afanassieva, Jorma Turunen, Jyrki Kyöttinen, Päivi Sandberg ja Lea Tserni-Puittinen (sihteeri). Hallituksen ulkopuolisena jäsensihteerinä on toiminut Päivi Kiiskinen.

Julkaisutoiminta

Repolainen-lehti ilmestyi vuoden aikana neljä kertaa, painos oli 225 kpl/numero. Lehti on postitettu jäsenlehtenä sekä lisäksi joillekin yhteistyökumppaneille Suomessa. Tavoitteena oli, että jäsenmaksutuloilla katetaan Repolaisen painatus- ja

postituskulut. Seuran julkaisemia kirjoja on edelleen saatavissa, joskin kirjojen myynti on ollut vähäistä. Kirjoja oli jäljellä yhteensä yli 30 kpl.

Muu toiminta

Yhteyttä Repolaan on pidetty vähäisessä määrin sähköpostien välityksellä. Yhteyksiä on ollut myös Haukkasaari-hankkeen myötä venäläiseen osapuoleen sähköisten kokousten ja keskustelujen myötä Antti Pottosen toimesta.

Repola-seuralle tuli vuoden mitaan tiedonhakuja ja kysymyksiä Repolan historiasta ja suvuista. Niihin vastattiin yhteistyönä hallituksen jäsenten toimesta. Lea Tserni-Puittinen osallistui kesällä 2023 Hippisten suvun sukukokoukseen Lieksassa ja kertoi siellä Repola-seuran toiminnasta ja tehdyistä Repolan matkoista sekä näytti kuvaesityksen Repolasta.

Talous

Seuran talous on pysynyt tyydyttävänä. Tulos oli 906,14 euroa alijäämäinen ja oma pääoma on 5.908,83 euroa. Jäsenmaksu oli vuosijäseniltä 30,00 euroa, ainaisjäsenmaksu poistettiin käytöstä.

Repola-seura ry:n vuosikokous 23.3.2024 klo 13 Joensuussa

Kokouksen asialista:

1. Kokouksen avaus
2. Kokouksen puheenjohtajan valinta
3. Sihteerin valinta
4. Kahden pöytäkirjan tarkastajan valinta
5. Kahden ääntenlaskijan valinta
6. Vahvistetaan äänioikeusluettelo
7. Todetaan kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus
8. Vahvistetaan kokouksen työjärjestys
9. Esitellään vuosikertomus ajalta 1.3.2023–28.2.2024 ja päätetään vuosikertomuksen hyväksymisestä
10. Esitellään tilinpäätös ajanjaksolta 1.1.2023–31.12.2023 ja tilintarkastajien lausunto sekä päätetään tilinpäätöksen vahvistamisesta
11. Päätetään vastuuvapauden myöntämisestä hallitukselle ja muille tilivelvollisille
12. Päätetään jäsenmaksujen suuruudesta
13. Päätetään palkkioista ja kulukorvauksista
14. Vahvistetaan toimintasuunnitelma 1.3.2024–28.2.2025
15. Vahvistetaan talousarvio 2024
16. Sääntöjen 5 § muuttaminen, toinen käsittely
17. Valitaan hallituksen puheenjohtaja
18. Valitaan hallituksen muut jäsenet
19. Valitaan toiminnantarkastaja sekä varatoiminnantarkastajaa
20. Käsitellään hallituksen muut kokouskutsussa esittämät asiat
21. Käsitellään muut mahdollisesti esille tulevat asiat, joista ei tosin voida päättää
22. Kokouksen päättäminen

Repola-seura ry

Ehdotus toimintasuunnitelmaksi 2024 - käsitellään vuosikokouksessa

Jäsenistö

Jäsenhankintaa jatketaan käyttäen Repolainen jäsenjulkaisua ja henkilökohtaisena markkinointina. Nykyinen jäsenkunta ikääntyy ja mahdollisuudet aktiiviseen toimintaan heikkenevät.

Hallitus

Hallitus toteuttaa yhdistyksen säännöissä mainittuja tavoitteita vuosikokouksen hyväksymällä tavalla ja laajuudessa. Hallitus kokoontuu tarpeen mukaan.

Kokoukset

Yhdistyksen vuosikokous pidetään maaliskuussa 2024 ja tarvittaessa ylimääräiseen kokoukseen hallituksen päätöksellä puheenjohtajan kutsumana.

Julkaisutoiminta

Jäsenlehti Repolaista julkaistaan vuoden aikana kolme numeroa. Jäsenten lisäksi lehti postitetaan yhteistyökumppaneille Suomeen. Seuran Internet-sivustot julkaistaan sivustolla www.repola-seura.net.

Seuran julkaisemia Aunuksen Repola ja Repola – Elämää ja ihmisiä kahdella puolella rajaa kirjoja myydään edelleen.

Muu toiminta

Yhdistyksen toiminta on viime vuosina vähentynyt monella tavalla. Repolan matkoja ei ole voitu järjestää, jäsenmäärä on vähentynyt ja mm. riittävä määrä hallituksen jäseniä on haaste.

Toiminnan supistuessa hallitus selvittää mahdollisuuksia ja vaihtoehtoja yhteistyöstä muiden yhdistysten kanssa tai vaihtoehtoisesti seuran toiminnan lopettamista.

Tarjotaan tiedotusvälineille julkaistavaksi kirjoituksia ja juttuaiheita noin 100 vuoden takaisista historiallisista tapahtumista.

Jatketaan yhteistoimintaa Haukkasaari-hankkeessa tiedottamalla hankkeen etenemisestä ja tuloksista Repolaisessa.

Muun toiminnan osalta pidetään yhteyttä henkilökohtaisella tasolla sähköpostilla ja puhelimella Repolassa asuviin sukulaisiin ja ystäviin. Kannustetaan seuran jäseniä aktiivisesti osallistumaan sukujen kokoontumisiin ja tapaamisiin sekä liittymään henkilöjäseniksi muihin karjalaisjärjestöihin.

Hallitus 1.3.2023 - 28.2.2024

Antti Pottonen, *puheenjohtaja*
pottonen@gmail.com

Valentina Afanassieva
valentina.afanassieva@elisanet.fi

Jyrki Kyöttinen
jyrki.kyottinen@welho.com

Ville Pönttönen
ville.panttonen@gmail.com

Päivi Sandberg
paivisandberg@gmail.com

Lea Tserni-Puittinen
Kylänlahdentie 24, 81810 JAMALI
leatserni@gmail.com

Jorma Turunen
jorma.t.turunen@gmail.com

Hallituksen ulkopuolinen jäsensihteeri
Päivi Kiiskinen
Kiehiskuja 3, 80140 JOENSUU
paivi.kiiskinen1@gmail.com

Tervetuloa VUOSIKOKOUKSEEN

Joensuuhun la 23.3.2024 klo 13

Joensuun ortodoksinen seurakuntatalo, Kirkkokatu 32 Joensuu.

***Jos haluat osallistua etäyhteydellä, ilmoittaudu 20.3.2024 mennessä
sähköpostilla leatserni@gmail.com***

***Esillä on sääntöjen §10 mukaiset asiat sekä
sääntömuutosesitys §5, toinen käsittely.***

***Hallitus esittää sääntömuutosta, jossa hallituksen
muodostaa puheenjohtaja ja 3-6 jäsentä.***

Nyky säännöissä hallituksessa on 1 + 6 jäsentä.